

Slyšeli jste, že bylo řečeno: Nezcizoložíš

Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Nezcizoložíš.“

Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci.

Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrví je a odhod' pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby celé tvé tělo bylo uvrženo do pekla.

A jestliže tě svádí tvá pravá ruka, utni ji a odhod' pryč, neboť je pro tebe lépe, aby zahynul jeden z tvých údů, než aby se celé tvé tělo dostalo do pekla.

Matouš 5,27-30

Úvod

Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Nezcizoložíš.“

Předpokládám, že jste to slyšeli i vy, že jste četli Desatero a jiné texty, kde je napsáno, že manželská nevěra je zapovězena. A že jste také seznámeni nejen s pojmem *cizoložství*, ale také s termínem *smilstvo*, které řečtina uvedla do světa v širokou známost slovem *porneia*.

Předpokládám, že jste „nezcizoložíš“ slyšeli v rodině, že vám to řekla maminka anebo že vás poučil tatínek o tom, že sex má své hranice. Anebo, že jste slyšeli vyprávět příběhy dědečka či pradědečka, jako se to stalo mně, o děsivých zážitcích po první světové válce, jak drasticky v nemocnicích nejen rtutí léčili muže, kteří se nakazili infekčním onemocněním zvaným syfilis.

Předpokládám, že jste to samozřejmě slyšeli v církvi, možná už jako děti ve starším oddělní besídce nebo nejpozději v dorostu, že mít sex s vdanou ženou anebo ženatým mužem znamená chovat se jako tupý vůl, který neví, že jde na porážku, i když si u toho zažije rozkoš.

Předpokládám, že jste to také četli v křesťanské literatuře, třeba v té pro děti od nedávno zesnulého evangelického faráře Lud'ka Rejcherta, která se jmenuje *Slunce svítí všem*, kde sedmé přikázání „Nezcizoložíš“ vykládá větou: „Nepatří ti láska, kterou jsem ti nedal“.

Předpokládám, že jste to taky mohli slyšet od lidí, kteří se cizoložství dopustili. Jak složité potom bylo, když muž čekal dítě s jinou ženou než s vlastní manželkou, anebo když žena otěhotněla s milencem, jak potom nevěra děsivě rozložila vztahy v rodině, jak tím zničili letitá přátelství, jak ztratili sebeúctu, ale především úctu partnera a svých dětí, zvláště pak adolescentních, které ve svém radikalizujícím se věku nepromíjí naprosto nic – hotové peklo.

Předpokládám, že vám to taky mnohokrát řeklo vaše svědomí, ať jste se cizoložství dopustili nebo vás jen napadlo, jaké by to asi bylo s cizí ženou nebo s cizím mužem, že vnitřně velmi dobře víte, že vlézt do postele, kam nepatříte, je špatnost, i když je to tak velice lákavé.

Předpokládám, že jste to taky mnohokrát slyšeli z kazatelny, když byl, jako dnes, citován Ježíš podle Matoušova evangelia. Pokud ovšem ne, pak to tedy dnes slyšíte poprvé.

V každém případě bych vám ale přál zažít překvapení studenta gymnázia v Trutnově, když dostal od misionáře Tomáše Graumanna Bibli. Namátkou při odchodu otevřel Matouše a četl nejenže nemá cizoložit, ale že si má vyrvat oko, kdyby chtivě pohleděl na ženu. Komentoval to slovy: „To je drsný!“ Ježíš ho vyloženě zaujal a doufám, že jeho výklad a aplikace sedmého přikázání Desatera zaujme i nás. Bude to sice drsný, ale hlavně evangelium.

Ježíšův komentář Desatera

Já však vám pravím, že každý, kdo hledí na ženu chtivě, již s ní zcizoložil ve svém srdci.

Vlastně to není nic nového, Ježíš věděl, jako to ví každý křesťan i žid, že jenom s pouhým „nezcizoložíš“ nevystačíme, že to vyžaduje komentář a praktickou aplikaci. I proto u Mojžíše na konci Desatera čteme: *Nebudeš dychtit po ženě svého bližního...* (Ex 20,17) Sexualita se týká našeho nejhlubšího bytí, našeho nejnvtřnějšího já, našich niterných motivů.

To nejdůležitější v nás se totiž odehrává za oponou našich tužeb, někde v podvědomí, hluboko v srdci, o jehož důvodech rozum často neví, jak by řekl Pascal. A u Jeremjáše čteme děsivé, že nejpřevrácenější, nejzrádnější a nevyčísitelné je srdce člověka. Načež se prorok ptá: „Kdo mu rozumí?“ Aby pak nadějně zaznělo, že Bůh se vyzná v nitru člověka... (Jr 17,9-10)

A tak tedy, jak si počít se strohým přikázáním „nezcizoložíš“, o němž jsme nejpozději dnes slyšeli? Ale hlavně jak zvládnout oheň touhy, dodejme oheň, který do nás vлил Bůh a ne ďábel. Protože si představte, milí muži, že by s vámi pohled na ženu vůbec nic nikdy neudělal! Anebo vy ženy, že byste nikdy nezatoužily po muži, nezamilovaly se a neprožily to, čemu se říká poloviční šílenství! Sice by o vás platilo, že jste dobré myslí, tedy *eunuchy*, ale to zjevně Stvořitel neplánoval... Nicméně sexuální touhu je třeba nějak zvládnout.

Nejzbožnější ze zbožných lidí Ježíšovy doby, od hříšného světa oddělení farizeové, vytvářeli kolem Božích přikázání ohrady a ohradky, osvědčené tradice otců, které měly člověka ochránit, bezpečná pravidla, aby k samotnému porušení zákone vůbec ani nemohlo přijít.

A v tom jsme se my křesťané od nich velmi dobře poučili. Proto se např. ještě nedávno ve „slušných“ křesťanských rodinách nesmělo chodit do kina, protože co kdyby tam člověk uviděl dráždivé scény. Zapovězeno byla taneční, protože tančit s druhým pohlavím by jistě vedlo k pokušení a rozpoutávalo nezdravé myšlenky a procesy v těle. Anebo i když měl mladý člověk umělecký talent, nebylo vhodné, aby šel studovat na Umělecko-průmyslovou školu např. malbu, protože by se tam jistě mravně zkalil při malování aktů atp. O démonizování masturbace ani nemluvě...

Ale je fakt, že i naše mravně liberální společnost stanovuje pravidla legalizace pohlavního styku, i když jsou poměrně volná, ale je jasné, že není všechno všem povoleno.

Zkrátka člověk, ať už žije v církvi nebo ne, hledá pravidla, fungující opatření, která by ho chránila, ale také, která by chránila jeho okolí před ním samým! Je proto pravda, že často nehřešíme či nepřekračujeme zákon spíše ze strachu než ze svého nejnvtřnějšího přesvědčení. Anebo, jak to velmi trefně řekla jedna velmi zbožná a milá žena: „Nehřeším pro nedostatek příležitostí.“ Což souvisí s faktem, že špatná společnost kazí dobré mravy, jak čteme v Písmu (1K 15,33)

Takže tady máme další velmi osvědčenou pevnou ohradu či zeď, kdy si člověk má vybírat přátele a kamarády, kteří ho nebudou svádět ke zlému, protože by skutečně nemusel obstát. Takto pokažených lidí špatnou společností potkáváme ve věznicích nepočítaně. Takže bezpečné by bylo, mít kamarády jen v církvi, což má své skutečné důvody a mnohdy třeba i nevěřící rodiče posílají své děti na křesťanské tábory a programy, protože cítí bezpečí.

Jenomže Ježíš překvapivě žádnou ohradu ve svém komentáři ohledně přikázání „nezcizoložíš“ nepostavil. Tak moc by nás zajímalo, co přesně máme dělat, jak si zařídit život, jak komunikovat s druhým pohlavím, co nám v kině dovoluje vidět a co zakazuje. Ježíš nás ovšem poslal na obtížnější cestu, ale právě v tom je evangelium. Slyšme jeho aplikaci sedmého přikázání...

Ježíšova aplikace Desatera

Jestliže tě svádí tvé pravé oko, vyrvi je a odhod' pryč...

Oskar Wilde prý pověděl, že nadosmrti budeme litovat hříchů, kterých jsme se nedopustili. Tím ale přesně vyjádřil, co říká Ježíš, byť jinými slovy, že totiž naše činy se nejprve odehrají v naší mysli. Proto ten, kdo pohleděl na vdanou ženu s chtivostí, již s ní ve svém srdci zcizoložil. Sice mu to nemůže nikdo dokázat, ale on to ví. Jako to ví úplně každý, kdo svedl cizí ženu nebo cizího muže – všechno začalo pohledem, touhou, dokonáný skutek byl „jen“ následkem.

Ptal se kdysi můj kolega kazatel katolického kněze, zda se vůbec může podívat na nějakou ženu? Dostal geniální odpověď: „Můžeš se podívat, ale nečum.“ Walter Trobisch zase říká, že musíš mít toho „lva“ pod kontrolou, stále na očích...

A tady se dostáváme k pravému oku či ruce nebo noze. (srov. Mk 9,42-48) Proč zrovna pravice? Protože ve starověku byla pravice vnímána a chápána jako vážnější. Takže když se díváš pravým okem, tak to už čumíš. To už bereš svůj pohled vážně, to už jsi v sobě uvolnil touhu po lásce, kterou ti ale Bůh nedal. Jinými slovy, vážně se dívej tam, kam máš.

Uvedu příklad, známý spisovatel John Gray poskytl mužům užitečnou lekci. Když uvidíš krásnou ženu, která tě vzruší, řekni si, fajn, funguješ dobře, ale jdi domů, tam máš svou ženu.

A to je přesně to, co řekl Ježíš, pokud se stane, že tě začne svádět tvé oko, ruka či noha. Zavčas podnikni radikální kroky k tomu, aby ses nedostal do pekla. Co všechno tou *gehennou* Ježíš myslel, se můžeme jen domnívat. Zřejmě Boží soud, ale je fakt, že už „jen“ oheň výčitek svědomí a strach, aby se to neprovalilo, bývá hotové peklo. Anebo peklo rozbitých vztahů v rodině, porušené manželství, peklo ostudy, rozvodu, tahanic o děti, ztráta úcty i sebeúcty. A k tomu ještě fakt, že člověk do tohoto pekla strhává druhé, netýká se jen toho, kdo si krátkodobě užil rozkoše. Anebo taky peklo poznání, že se oko nenasytí viděním a ucho slyšením, že častá promiskuita ani časté sledování pornografie neuspokojí, naopak zoufale člověka vyhladoví. Takže mi jeden muž na Pankráci řekl, že by už taky chtěl mít jenom jednu ženu...

Ježíšovo evangelium je totiž v tom, že nás lidi zachraňuje nejen pro věčnost, ale už tady pro časnost a zachraňuje naše bližní od nás Ježíš nemoralizuje, ale přišel, aby nás zachránil od zkaženého života. Proto je dobře si „vyrvat oko“, na chvíli si odepřít svod malé rozkoše než se pak trápit po mnoho dní, let nebo i věčně.

„Vyrvat oko“ taky ještě může zcela prakticky znamenat „odstřelit své ego“, jak tomu říká psycholog Jeroným Klimeš. Máš-li v sobě neodolatelnou touhu, v čase chladného rozumu udělej opatření, třeba si nechej někým nainstalovat do počítače ochranu před pornografií. Anebo se pokoř a najdi si zpovědníka. Jsem si jist, že prožiješ to, co já, že žádný ze zpovědníků (ani ten nejpřísnější!) se nebude divit ani pohoršovat, že jsi zhřešil a že jsi ho zklamal. Naopak mně každý zvěstoval milost, modlil se se mnou, ještě mě obejmul, podal pravici a zvěstoval odpuštění. Čímž jsme se dostali k závěru a do finále dnešního kázání.

Závěr

Slyšeli jste, že bylo řečeno: ‚Necizoložíš.‘

Jistě je dobré necizoložit. Jistě je velmi dobrá a ceněná věrnost. Jistě je dobré nerozbit manželství vlastní ani cizí. Jistě je dobré chránit manželství druhých. Ale co máme dělat, když jsme se cizoložství dopustili? Co když jsme nakonec neuhlídali své oko, svou ruku nebo nohu a skutečně šli za cizí ženou jako vůl na porážku? (srov. Př. 7)

Právě tady můžeme zvěstovat Ježíšovo radikální evangelium. Po všech ztroskotáních existuje milost a nová cesta. Je známo, co řekl Ježíš ženě přistižené při cizoložství: „Ani já tě neodsuzuji. Jdi a už nehřeš!“ (J 8,11) Dokonce ani farizeové ji neodsoudili, protože si dali Ježíšem říci! V tom bychom se měli my křesťané od nich co učit. Jako se ale měla poučit i ona žena a ke hříchu se nevracet.

Na závěr se poučme od Mistra Jana Husa, který o duchovním smilstvu, které je synonymem nevěry Bohu, napsal: „To se děje, kdykoliv se lidská duše oddělí od Krista přestoupením Božích přikázání. On je přitom pravým ženichem, mužem nebo chotěm celé církve svaté i každé duše, která je jejím údem, proto tím způsobem duše zhřeší a více se nakloní ke světu, tělu, ďáblu než ke Kristu. Proto Kristus říká: Ty jsi smilnila s mnohými milovníky, avšak navrať se ke mně, a já tě přijmu. (Jr 3,1)“

Amen.